



НАУКОВІ
ПУБЛІКАЦІЇ

Інформаційний партнер

26-28 квітня, 2023
м. Ужгород

**Збірник тез доповідей учасників Міжнародної
міждисциплінарної науково-практичної конференції**

«ВІДКРИТА НАУКА УКРАЇНИ: ВІЗІЙНИЙ ДИСКУРС В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ»



Матеріали Міжнародної міждисциплінарної науково-практичної конференції «Відкрита наука України: візійний дискурс в умовах воєнного стану», 26-28 квітня 2023 року, рекомендовані до друку Вченою радою географічного факультету ДВНЗ «Ужгородського національного університету» від 27 червня 2023 року, протокол №8.

Коломієць Є.С.	
ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ БІЗНЕС-ПРОЦЕСАМИ ПІДПРИЄМСТВА, ЯК СУЧАСНИЙ ІНСТРУМЕНТ РОБОТИ БІЗНЕСУ	141
Конорчук Д.В.	
РОЛЬ РОБОТОДАВЦЯ ЯК СУБ'ЄКТА ТРУДОВИХ ВІДНОСИН ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ	145
Kostovyat H., Rogov V.	
PERFORMANCE APPRAISAL METHODS	150
Кузуб М.В., Колісник У.О.	
ОСОБЛИВОСТІ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ РЕКЛАМНОГО ПІДПРИЄМСТВА	153
Кузуб М.В., Талаш Д.Ю.	
ОСОБЛИВОСТІ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ	157
Лиска П.О.	
ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ КОРПОРАТИВНОЇ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА ДОПОМОГОЮ ЗАСОБІВ ПОДАТКОВОЇ ПОЛІТИКИ	161
Мостовенко Н. А.	
FACTORS INFLUENCING THE INNOVATIVE ORIENTATION OF BANKING BUSINESS MODELS	167
Одемчук А.Ю.	
ІНФЛЯЦІЙНІ ПРОЦЕСИ ТА ШЛЯХИ ЇХ ПОДОЛАННЯ	171
Пасічник Ю.В.	
СОЦІАЛЬНИЙ КОНЦЕПТ РЕФОРМУВАННЯ САМОВРЯДУВАННЯ НА РІВНІ СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД	174
Пилипець М.Т.	
КАДРОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ: СУТНІСТЬ ПОНЯТТЯ	179
Raczyńska M.	
ANALIZA INNOWACJI W POLSCE	184
Русин О. О.	
ВИКОРИСТАННЯ ЦИФРОВИХ ІНСТРУМЕНТІВ У ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАДАХ УКРАЇНИ	192
Сало Я. В.	
ОСНОВНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ КОМУНІКАЦІЙ ЕКОЛОГІЧНО ВІДПОВІДАЛЬНОГО БІЗНЕСУ	196
Синюра-Ростун Н.Р.	
ІНСТРУМЕНТИ ПІДТРИМКИ ЕКСПОРТНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УКРАЇНСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ.....	201
Солоненко Ю.В., Щур Д.А.	
ПОГІРШЕННЯ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ ЕКОНОМІЧНОЇ НЕСТАБІЛЬНОСТІ	207

Лиска П.О., адвокат, аспірант кафедри обліку та бізнес-консалтинг
Харківський національний економічний університет імені С. Кузнеця, м. Харків
e-mail: PavelLyska996@gmail.com

ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ КОРПОРАТИВНОЇ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА ДОПОМОГОЮ ЗАСОБІВ ПОДАТКОВОЇ ПОЛІТИКИ

Ключові слова: корпоративна соціальна відповідальність, податкова політика.

Корпоративна соціальна відповідальність підприємства впливає на кінцеві показники його діяльності та ефективності бізнесу. Особливу актуальність проблеми корпоративної соціальної відповідальності набувають у воєнний період та період післявоєнного відродження. Підприємствам самотійно в цих умовах важко сформулювати корпоративну соціальну відповідальність, тому їм потрібна підтримка держави за допомогою різних важелів, в тому числі за допомогою податкової політики.

Під податковою політикою розуміється сукупність заходів для встановлення нових і скасування чинних податків та інших обов'язкових платежів до бюджету, зміни ставок, об'єктів оподаткування та об'єктів, що пов'язані з оподаткуванням, податкової бази з податків та інших обов'язкових платежів до бюджету з метою забезпечення фінансових потреб держави на основі дотримання балансу економічних інтересів держави та платників податків.

З наведеного визначення вбачаємо, що саме податкова політика держави створює умови для ефективного функціонування підприємств та здійснення ними своїх основних функцій, в тому числі в сфері корпоративної соціальної відповідальності.

Корпоративна соціальна відповідальність – відповідальне ставлення компанії до свого продукту або послуги, до споживачів, працівників, партнерів; активна соціальна позиція компанії, що полягає в гармонійному співіснуванні, взаємодії та

постійному діалозі із суспільством, участі у вирішенні найгостріших соціальних проблем.

Виходячи з цих визначень, можна зробити висновок щодо наявності певних резервів забезпечення корпоративної соціальної відповідальності за допомогою інструментарію податкової політики.

В умовах воєнного стану внесені суттєві зміни в податкове законодавство, які по-різному впливали на діяльність суб'єктів господарювання, в тому числі на їх корпоративну соціальну відповідальність. Так, зміни стосувалися звільнення від єдиного соціального внеску, оподаткування різних категорій підприємців, виділення грантів на розвиток бізнесу та інші. Особливостями для воєнного стану стали: зупинення перебігу податкових строків, зокрема, строків давності, передбачених ст. 102 ПК України; пеня за ст. 129 ПК України не нараховується, а нарахована – підлягає списанню, якщо таке порушення є результатом введення воєнного стану; мораторій на податкові перевірки на період воєнного стану: податкові перевірки не розпочинаються, а розпочаті перевірки зупиняються (з певними виключеннями); звільнення платника податків від відповідальності за невиконання податкових обов'язків: якщо вони не були виконані через бойові дії чи введення військового стану, такий платник податків має їх виконати протягом 6 місяців після припинення або скасування воєнного стану. Наявні і інші особливості у сферах оподаткування доходів фізичних осіб, податку на додану вартість, акцизу, єдиного податку, реєстраторів розрахункових операцій, єдиного соціального внеску.

До основних напрямів потенційного впливу податкової політики на КСП можуть бути віднесені.

1) Створення умов та можливостей для продовження підприємницької діяльності, в тому числі релокація бізнесу.

Держава, реалізуючи податкову політику, усвідомлює проблематику втрати сотнями тисяч людей роботи, активів, майна, бізнесу та намагається стимулювати їх подальшу підприємницьку активність. Проте, варто відмітити, що податкова політика з початку введення воєнного стану не завжди є раціональною через неврахування диференціації платників податку за територіальним принципом та за ступенем

воєнних втрат та ризиків. Звільнення від оподаткування бізнесу без обмеження за видами економічної діяльності та незалежно від наслідків що зазнали підприємства від воєнних дій, не сприяло формуванню відповідального відношення у підприємців. Для забезпечення армії, потреб військовослужбовців, у тилу працює бізнес, сплачує податки, військовий збір, тому створення нових робочих місць, розвиток малого бізнесу є запорукою функціонування та подальшого відновлення економіки. Через формування та удосконалення податкової політики в сфері зайнятості населення та малого бізнесу в воєнний час відбуваються процеси розвитку. Особливу увагу варто приділяти бізнесу, що працює у регіонах з невеликою кількістю населення (невеликі міста, села тощо) на розвиток і підтримку громад, відбудову інфраструктури для дітей, створення робочих місць з метою зменшення відтоку працездатних людей до інших міст та країн.

2) Формування та розвиток людського капіталу. Цей напрям є важливим для гармонізації відносин підприємців та найманих працівників.

Держава стимулює проходження громадянами різноманітних курсів (навчання, здобуття нової професії чи підвищення кваліфікації), в тому числі з подальшим працевлаштуванням. При цьому вплив податкової політики проявляється через зменшення податкового навантаження на відповідні витрати підприємців. До цього напрямку також можуть бути віднесено податкове стимулювання витрат на охорону здоров'я (оплата медичних обстежень, спортивних секцій тощо).

3) Формування іміджу компанії, що стимулює у споживачів додатковий попит і, як наслідок, збільшення робочих місць, оплати податків, залучення на договірних засадах спеціалістів тощо. Для формування іміджу велике значення має відповідальне ставлення компанії до своїх обов'язків в податковій сфері, що дозволяє зменшити невиробничі витрати, пов'язані з податковими перевітками, штрафними санкціями та таке інше.

4) Залучення інвесторів, ділових партнерів і нових співробітників. Основним інструментом розвитку інвестиційної активності виступають податкові інвестиційні пільги, що створюють зацікавленість потенційних внутрішніх та зовнішніх інвесторів. Залучення додаткових інвестицій є основою для розвитку бізнесу,

збільшення масштабів продажу та розширення кола ділових партнерів, а також створення нових робочих місць.

5) Соціальне страхування. Роль роботодавців в соціальному страхуванні полягає як у відрахуванні обов'язкових внесків, так і створення власних фондів, резервів, накопичень на майбутнє для своїх працівників. Розкриваючи тему корпоративної соціальної відповідальності, варто зазначити про ставлення бізнесу до соціального страхування, як гарантії надання соціального захисту (матеріальне забезпечення на випадок хвороби; повної, часткової або тимчасової втрати працездатності; втрати годувальника; безробіття з незалежних від них обставин, а також у старості та в інших випадках, передбачених законом) за рахунок грошових фондів. Додатково великий бізнес створює власні фонди з метою накопичення сум, які можна використовувати у разі виникнення обставин необхідності надання допомоги своїм працівникам. В умовах актуалізації євроінтеграційних перспектив України важливе значення набуває реформування системи соціального страхування. Виходячи з європейської практики, перспективним в повоєнний період слід вважати зменшення податкового навантаження на роботодавців з одночасним залученням до соціального страхування найманих працівників.

6) Зменшення тіньової зайнятості. Працівники прагнуть бути офіційно оформленими, отримувати зарплату відповідно до законодавства, бути соціально захищеними, що стимулює сплату податків та зборів до бюджетів різних рівнів, проте вимагає прозорості в сфері витрачання бюджетних коштів та коштів соціальних фондів. Традиційно в цьому напрямку доцільним вважається зменшення податкового навантаження на працю, але цей податковий інструмент не є ефективним без застосування інших заходів державного регулювання.

7) Залучення осіб з обмеженими можливостями. Для таких осіб бізнес створює умови, як в обов'язковому порядку (встановлено законодавством кількість таких осіб на штатний розклад), так і залучає за власним бажанням до роботи. Соціально відповідальний бізнес намагається прийняти на роботу осіб з обмеженими можливостями не з метою отримання пільг, відображення у звітності, а з метою зайняття місць професіоналами, стимулювання задіяти таких осіб, надання їм рівних

можливостей, створення прикладу для інших бізнесів, виконання соціальної функції. Створюючи робочі місця, соціально відповідальний бізнес створює і умови для них (пандуси, вбиральні, робочі місця та місця відпочинку, транспортні питання тощо), тому, на думку автора, для таких бізнесів необхідно впроваджувати податкову політику зменшення податкового навантаження. Такий зв'язок свідчить і про подальшу лояльність клієнтів, підвищення морального духу співробітників, а також інших переваг, що перебувають у зв'язку з податковою політикою.

8) Розвиток благодійництва та меценатства. В даний час ми бачимо, що проводяться ефективні збори коштів на допомогу ЗСУ, окремим бійцям, благодійним фондам, як від людей, підприємців, так і від великого бізнесу. Тому у післявоєнний період проведення таких зборів, залучення коштів на будівництво, створення робочих місць, створення парків тощо повинно продовжуватись. Варто акцентувати увагу на волонтерство та інші форми участі співробітників компаній та малого бізнесу (особисто фізичні особи-підприємці чи самозайняті особи), що допомагають в умовах воєнного стану.

9) Стимулювання екологічних заходів. Створюючи чи реконструюючи шкідливі підприємства, бізнес зобов'язаний дбати про довкілля та зменшувати шкідливі викиди до мінімуму, як це давно відбувається в Європейському Союзі, розвинутих країнах не лише тому, що існують нормативи, а саме з метою докладання зусиль в соціальну відповідальність бізнесу. Наслідки для екології України війни – жахливі, тому будь-яке підприємство-виробник зобов'язано бути соціально відповідальним.

Проведене дослідження свідчить про наявність опосередкованого зв'язок між податковою політикою та корпоративною соціальною відповідальністю у напрямках корпоративного управління, прав людини, трудових відносин, довкілля, чесних операційних практик, відносин зі споживачами, розвитку і підтримки громад, післявоєнних відбудов.

На думку автора, післявоєнний період повинен характеризуватись тим, що кожен бізнес повинен бути соціально відповідальним та не лише мати на меті отримання прибутку, а й займати активну соціальну позицію, що полягає в гармонійному співіснуванні, взаємодії та постійному діалозі із суспільством, участі у вирішенні

найбільш гострих соціальних проблем. тому післявоєнний період потребує чіткого плану впровадження податкової політики щодо формування корпоративної соціальної відповідальності бізнесу.